

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

„Normal pressure hydrocephalus”

In de klinische les van Prof. DE LANGE en Dr. MOFFIE (1974) komen de schrijvers tot de slotsom dat de aangehaalde theorieën het stadium van hypothese nog niet zijn gepasseerd. Zij menen dat nog een groot aantal drukmetingen over een periode van ten minste 24 uur bij deze patiënten moeten worden uitgevoerd, ten einde een beter inzicht te verkrijgen. Deze frequente drukmeting, liefst gesloten uitgevoerd met transductoren, is dan wel een onderzoek dat op een daartoe geoutilleerde neuro-chirurgische afdeling zou moeten plaatsvinden, afgezien nog van de noodzaak dergelijke patiënten zoveel mogelijk te concentreren opdat conclusies getrokken kunnen worden.

Over de frequentie van deze afwijkingen kan nog niet genoeg bekend zijn, maar vermoedelijk zullen verscheidene neurologen zich achteraf realiseren soms een onverklaarbare hydrocephalus te zijn tegengekomen die sterk overeenkwam met de „normal pressure hydrocephalus”.

Nu is bekend dat de schrijvers grote ervaring hebben in het toepassen van het Holtersysteem bij diverse vormen van hydrocefalie. Zij zullen dan ook de nadelen kennen van zulk een ingebracht systeem, een omgeleid corpus alienum dat bovendien toch nooit geheel fool-proof kan zijn, een zij het dan ook zeer kunstig kunstprodukt.

Ik stel mij daarom voor dat als een „normal pressure hydrocephalus” vermoed wordt, het verdere onderzoek steeds moet worden uitgevoerd volgens de door de schrijvers aangegeven richtlijnen. Maar bovendien zou gezocht moeten worden naar een eventuele samenhang met de hemodynamische toestand van de patiënt: met de door de schrijvers reeds genoemde veneuze druk, met het al of niet constant zijn van de systolische en diastolische druk en met het voorkomen van paroxysmale tensiewisselingen. Daarbij

zou dus moeten worden nagegaan of in één van deze grootheden veranderingen optreden die in zekere mate parallel verlopen met de liquordruk. Als zulk een samenhang zou kunnen worden aangetoond, zou de therapie naar keuze of op indicatie ook conservatief kunnen zijn, aangezien dergelijke veranderingen medicamenteus beheerst kunnen worden.

Literatuur: LANGE, S. A. DE en D. MOFFIE (1974) *Ned. T. Geneesk.* 118, 149.

Vlaardingen, 4 februari 1974

H. P. SWART

Het zoeken naar interne afwijkingen bij patiënten met „normal pressure hydrocephalus” is tot nu toe vruchteloos geweest. Weliswaar ziet men soms ademhalingsveranderingen parallel aan de drukveranderingen die bij de continue meting geregistreerd worden, maar deze worden ook gezien bij drukmetingen van patiënten met andere afwijkingen.

Het typerende van de afwijkingen die wij vinden bij „normal pressure hydrocephalus” is dat het cerebrum niet tegen drukken bestand blijkt te zijn die we als normaal of bijna normaal kennen en die door het gemiddelde cerebrum weerstaan worden zonder dat zich een hydrocephalus vormt.

Overigens zijn wij het met collega SWART eens dat een doeltreffende medicamenteuze therapie voor welke vorm van hydrocephalus dan ook te preferen zou zijn boven het inplanteren van corpora aliena.

Rotterdam, 15 februari 1974

S. A. DE LANGE
D. MOFFIE

BERICHTEN

Buitenland

DUITSLAND (B.R.)

Toeneming verplegend personeel. Volgens het Statistisches Bundesamt (cit. *Münch. med. Wschr.*, 1 febr. adv. bl. 16) is in de Duitse Bondsrepubliek het aantal in de verpleging werkzame personen in de laatste jaren aanmerkelijk gestegen. In 1972 bedroeg de toeneming 8 pct. Er waren toen 118.401 gediplomeerde verpleegsters en 17.028 verplegers (resp. 52 en 7 pct van het totale aantal). De toeneming onder hen bedroeg 5 pct, die onder de verpleeghulpen bedroeg 22 pct. Bovendien waren er 18.418 verpleegsters en 44.417 verpleeghulpen zonder staatsdiploma werkzaam. Een contrast met deze toeneming vormde de teruggang van het aantal vroedvrouwen, nl. van 6.708 naar 6.505.

GROOT-BRITTANNIË

Stoma-therapisten. De Joint Board of Clinical Nursing Studies heeft een opleiding georganiseerd om verpleegsters

in de gelegenheid te stellen zich te specialiseren tot „stomal therapists”. Dit specialisme heeft zich in Amerika ontwikkeld, waar steeds vaker de Bricker-operatie wordt uitgevoerd; bij deze operatie wordt een ileumblaas gevormd door de ureteren te verbinden met een uitgeschakelde ileumlis, waarna een afvoer via de huid naar buiten wordt gemaakt. De verzorging van de patiënt met een aldus gevormd stoma wordt de taak van de stoma-therapist. Reeds vóór de operatie legt zij contact met de patiënt en zij heeft ook de supervisie over de directe postoperatieve behandeling. Later gaat het erom, het functioneren van het stoma te controleren en de huid eromheen te verzorgen. Er zijn thans twee centra voor de opleiding van stoma-therapisten in Engeland. Het succes van de onderneming zal afhangen van de belangstelling die de artsen ervoor zullen opbrengen en van de mate van bereidheid van de artsen om met de stoma-therapisten samen te werken. (*Lancet*, 9 febr. bl. 204.)